

JAUTĀJUMI KOMISĀRA AMATA KANDIDĀTAM**Valdim DOMBROVSKIM****Ekonomika un produktivitāte. Īstenošana un vienkāršošana****1. Vispārīgā kompetence, apņemšanās darboties Eiropas labā un neatkarība**

Kādi jūsu personiskās kvalifikācijas un pieredzes aspekti ir svarīgākie kļūšanai par komisāru un vispārīgo Eiropas interešu virzīšanai, it sevišķi jūsu potenciālās atbildības jomā? Kāds būs jūsu pienesums Komisijas politisko vadlīniju īstenošanā? Kā jūs veicināsiet un īstenosiet dzimumu jautājuma integrēšanu visās jomās, kas ietilpst jūsu portfeli? Kā jūs integrēsiet jauniešus savas atbildības jomās?

Kādas garantijas varat dot Parlamentam, ka darbosieties neatkarīgi; kā nodrošināsiet, ka neviens no darbībām, ko esat veicis, veicat vai veiksi, nemitīs ne mazāko ēnu pār jūsu darbību Komisijā?

2022. gada februārī Eiropas Savienība (ES) bija nonākusi situācijā, kad Eiropā bija sācies karš — Krievijas brutālā un patvaļīgā agresija pret Ukrainu. Tas mums lika saprast, cik trausls ir miers un Eiropas drošība. Tas bija īpaši nežēlīgs trieciens manas valsts Latvijas, kā arī abu pārējo Baltijas valstu tautām, jo tās vēl aizvien dzīvi atceras, kā pēc Otrā pasaules kara tika atstātas pelēkā zonā. Tāpēc pārliecība, ko kaldinājusi mana dzimtā reģiona ģeopolitiskā realitāte, liek man ieguldīt savas zināšanas, pieredzi un enerģiju Eiropas projekta un tā vērtību stiprināšanā. Tāpēc, būdams Komisijas priekšsēdētājas izpildvietnieks, esmu aizstāvējis nelokāmu atbalstu Ukrainai. Šogad apritēja 20 gadu, kopš Latvija ir ES dalībvalsts. Vēlos, lai mana valsts kopā ar 450 miljoniem eiropiešu, kas dzīvo brīvībā un labklājībā, paliktu šajā vērtību kopienā. Ar šādu vēstījumu es piedalījos 2024. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanās Latvijā un tiku ievēlēts. Kā savas partijas līderis balstījos uz spēcīgu proeiropeisku programmu ar divām galvenajām prioritātēm: ES drošības stiprināšanu un ES konkurētspējas veicināšanu. Tādējādi Latvijas vēlētajiem demokrātiskā ceļā mani ir pilnvarojusi strādāt, lai Eiropas Savienība kļūtu stiprāka. Šo pilnvaru īstenošana ir mana galvenā motivācija un pienākums.

Šodien Eiropas Savienībai ir vajadzīga noturīga un konkurētspējīga ekonomika, kas palīdzētu uzturēt vērtības un izturēt iekšējus satricinājumus un ārēju spiedienu. Tāpēc man ir īpašs gods, ka esmu nominēts par ekonomikas un produktivitātes komisāra amata kandidātu un īstenošanas un vienkāršošanas komisāra amata kandidātu. Kā jau esmu konsekventi darījis iepriekšējos amatos, es centīšos cieši sadarboties ar Eiropas Parlamentu un ES dalībvalstīm, lai veicinātu iespējas atraisīt ES izaugsmes potenciālu, piesaistīt investīcijas un nodrošināt ES valstu makroekonomikas politikas stabilitāti un spēju veicināt izaugsmi.

Ekonomikas portfelis būs centrālais elements, kas palīdzēs sasniegt ES stratēģisko mērķi veicināt mūsu konkurētspēju un vienlaikus saglabāt sociālo tirgus ekonomiku. Tālab mums būs vajadzīgs pienācīgs privātais un publiskais finansējums.

ES ekonomika uzplauks tikai tad, ja tai būs spēcīgi pamati: atbilstoši ES pārskatītās ekonomikas pārvaldības mērķiem es virzīšu Stabilitātes un izaugsmes pakta īstenošanu, lai nodrošinātu gan fiskālo ilgtspēju, gan investīcijas, kas veicina produktivitāti un izaugsmi.

Eiropas pusgamam būs liela nozīme ES un valstu ekonomikas un sociālās politikas saskaņotības un koordinācijas turpmākā uzlabošanā. Kopā ar kolēģiem es nodrošināšu atbildīgu un ātru atvērēšanas instrumenta *NextGenerationEU* un Atvērēšanas un noturības mehānisma īstenošanu. Līdz 2026. gada beigām tas joprojām būs galvenais instruments būtisku reformu un investīciju virzīšanai. Par prioritāti izvirzīšu jauna konkurētspējas koordinācijas rīka izstrādi, ņemot vērā Dragi ziņojuma ieteikumus.

ES konkurētspējas veicināšanā vitāli būs arī iedalīt īstenošanas un vienkāršošanas darbu virzienos. Mūsu nolūkam vajadzētu būt mazināt birokrātiju un dot Eiropas uzņēmumiem, jo īpaši MVU, lielāku rīcības brīvību, vienlaikus saglabājot politikas mērķus, kas izvirzīti pieņemtajos tiesību aktos. Tādējādi mans darbs būs veltīts tam, lai mazinātu administratīvo un ziņošanas slogu, izskaustu pretrunīgus noteikumus dažādos tiesību aktos, vienkāršotu un atvieglotu ES tiesību aktu īstenošanu un uzlabotu to izpildi, vienlaikus saglabājot mūsu politikas mērķus un nepieļaujot situāciju, kad regulējuma nav nemaz. Attiecībā uz jauniem priekšlikumiem es nodrošināšu, ka tie pilnībā atbilst Komisijas labāka regulējuma principiem un tiek rūpīgi apsvērta MVU un konkurētspējas dimensija.

Apņemos panākt dzimumu līdzsvaru savā komandā un dot iespēju sievietēm veiksmīgi strādāt. Būdam ES tirdzniecības komisārs, es atbalstīju to, lai pirmo reizi brīvās tirdzniecības nolīgumā, proti, ES nolīgumā ar Čīli, tiktu iekļauta atsevišķa nodaļa par tirdzniecību un dzimumu līdztiesību. Turpmāk raudzīšos, lai, veidojot ekonomikas un sociālo politiku Eiropā, Eiropas pusgads aizvien būtu svarīgs instruments dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanai tajā. Atbilstoši priekšsēdētājas pamatnostādņēm esmu apņēmis rīkot jaunatnes politikas dialogus un pirmo sarīkot jau jaunās kolēģijas pilnvaru pirmajās 100 dienās. Gādāšu, lai politikas iniciatīvu sagatavošanā tiktu ņemtas vērā jauniešu domas.

Man ir ilgstoša politiskā pieredze visās ES iestādēs. Patlaban Komisijā esmu priekšsēdētājas izpildvietnieks, kurš atbild par ekonomiku cilvēku labā, un tirdzniecības komisārs. Pildot amata pienākumus, esmu pārraudzījis ES ekonomikas pārvaldības satvara reformu, Eiropas pusgadu un Atveseļošanas un noturības mehānismu. Esmu īstenojis ES tirdzniecības politiku, vadoties pēc trīs pilāru struktūras: i) apņēmīga rīcība gadījumos, kad ES atvērtība tiek ļaunprātīgi izmantota, un virknes jaunu autonomu instrumentu izstrāde; ii) ilgtspējas integrēšana mūsu tirdzniecības politikā un mūsdienīgu ilgtspējas noteikumu iekļaušana mūsu jaunajos tirdzniecības nolīgumos; iii) ES atvērtības saglabāšana brīvai un godīgai tirdzniecībai, kā arī ES atbalsta nodrošināšana globāliem tirdzniecības noteikumiem un PTO reformai.

Ž. K. Junkera vadītajā Komisijā (2014–2019) biju priekšsēdētāja vietnieks ekonomikas un sociālā dialoga jautājumos. 2016.–2020. gadā ieņēmu finanšu stabilitātes, finanšu pakalpojumu un kapitāla tirgu savienības Eiropas komisāra amatu. No 2009. gada marta līdz 2014. gada janvārim trīs valdībās pēc kārtas biju Latvijas ministru prezidents. No 2004. līdz 2009. gadam biju Eiropas Parlamenta deputāts un biju Budžeta komitejas loceklis un Ekonomikas un monetārās komitejas locekļa aizstājējs. Šogad tiku ceturto reizi ievēlēts Eiropas Parlamentā. Esmu bijis arī trīs reizes ievēlēts Saeimā (2002., 2010., 2011. gadā) un no 2002. līdz 2004. gadam biju Latvijas finanšu ministrs.

Apņemos arī turpmāk pilnībā ievērot Līgumos noteiktos pienākumus attiecībā uz neatkarību un integritāti, objektivitāti un pieejamību, kā tie noteikti LES 17. panta 3. punktā un LESD 245. pantā, kā arī LESD 339. pantā minēto pienākumu ievērot dienesta noslēpumu. Svinīgi apsolu ievērot ētikas standartus, kas noteikti minētajos pantos un Komisāru rīcības kodeksā. Mana interešu deklarācija ir pilnībā aizpildīta un publiski pieejama, un izmaiņu gadījumā es to nekavējoties atjaunināšu. Apņemos arī vairīties no ikviena stāvokļa vai situācijas, kas varētu likt apšaubīt manu neatkarību, objektivitāti un pieejamību Komisijas dienestā. Es neieņemšu nekādus citus publiskās pārvaldes amatus un neiesaistīšos nekādā citā algotā vai bezalgas profesionālajā darbībā. Apņemos nekavējoties informēt Eiropas Komisijas priekšsēdētāju par ikvienu situāciju, kas, man veicot oficiālos pienākumus, varētu izraisīt iespējamu interešu konfliktu.

2. Portfelī iekļauto jautājumu pārvaldība un sadarbība ar Eiropas Parlamentu

Vai varat apņemties, ka pienācīgi informēsiet Parlamentu par savu darbību un jums pakļauto dienestu darbu? Kā jūs izprotat to, ka jūsu darbība ir pakļauta Parlamenta pārraudzībai?

Ko savā pilnvaru termiņā gatavojaties darīt, lai sadarbotos ar Parlamentu, uzstātos tajā (gan komiteju līmenī, gan plenārsēdēs), nodrošinātu pārredzamību un sadarbību, kā arī panāktu, ka Parlamenta nostājas un aicinājumi uzsākt leģislatīvas iniciatīvas tiek ņemti vērā? Vai saistībā ar uzsāktajām iniciatīvām vai procesā esošajām procedūrām varēsiet savlaicīgi iesniegt Parlamentam dokumentus un informāciju, lai tas būtu tādās pašās pozīcijās kā Padome?

Ja tikšus apstiprināts komisāra amatā, būšu pagodināts atjaunot apņemšanos strādāt pilnīgā sadarbībā un dialogā ar Eiropas Parlamentu. Šī sadarbība paplašināsies, aptverot dažādus politikas veidošanas, leģislatīvo un īstenošanas procesu posmus, kā arī plašāku politisko dialogu. Nodrošināšu arī, lai Parlaments ar tādiem pašiem nosacījumiem kā Padome tiktu regulāri informēts par jaunākajām norisēm, kas saistītas ar manā atbildības jomā ietilpstošajām lietām, un lai Parlamenta atzinumi tiktu pienācīgi ņemti vērā politikas procesos.

Tāpēc mana pirmā apņemšanās ir pilnībā ievērot Parlamenta tiesības un prerogatīvas leģislatīvajos procesos. Uzskatu, ka tas ir sevišķi svarīgi Eiropas projekta demokrātiskajai leģitimitātei, kā arī ātram un stabilam leģislatīvajam procesam. Tādēļ es piedalīšos dialogos un šajā nolūkā cieši sadarbošos ar Eiropas Parlamentu.

Esmu dziļi pārliecināts, ka arvien ciešāka sadarbība starp Parlamentu un Komisiju būs nozīmīga arī mūsu centieniem vienkāršot, konsolidēt un kodificēt ES noteikumus. Vienlaikus būs svarīgi nodrošināt ES tiesību aktu pienācīgu īstenošanu. Tiesību akti ir tikai tik labi, cik labi tos piemēro uz vietas, un daudzus jaunu vai atkārtotu problēmu risinājumus var rast, tikai nodrošinot spēkā esošo noteikumu pareizu piemērošanu.

Tāpēc mana otrā apņemšanās ir kopā ar jums izstrādāt labāko iespējamo Parlamenta un Komisijas sadarbības procesu, kurā mēs uzlabotu ES noteikumu, politikas virzienu un mērķu īstenošanu, vienkāršotu tiesību aktus un vienlaikus pilnībā ievērotu mūsu attiecīgās kompetences un pilnvaras. Ja tikšu apstiprināts amatā, es balstīšos uz savu kolēģu regulārajiem īstenošanas dialogiem, lai saņemtu ieinteresēto personu atsauksmes par to, kas darbojas un kas ne. Tā būs iespēja gūt priekšstatu par īstenošanas progresu un saprast, kurām jomām jāpievērš lielāka uzmanība, lai nodrošinātu, ka mūsu tiesību akti dod tos ieguvumus, kuru dēļ tie pieņemti.

Treškārt, es piedalīšos strukturētos dialogos ar atbildīgajām Parlamenta komitejām, lai noteiktu turpmāko virzību, kas izrietēs no jebkādam LESD 225. panta rezolūcijām. Iestāžu attiecību un pārraudzības komisāra(-es) vadībā es turpināšu, kā jau esmu to darījis šajā pilnvaru termiņā, pildīt Komisijas apņemšanos reaģēt uz šīm rezolūcijām ar tiesību aktu priekšlikumiem, pilnībā ievērojot subsidiaritātes, proporcionalitātes un labāka likumdošanas procesa principu.

Ceturtkārt, piedalīšos plenārsesijās un sadarbošos ar attiecīgajām Eiropas Parlamenta komitejām mūsu regulāro dialogu satvarā un atbildēšu uz *ad hoc* pieprasījumiem tādās jomās kā ekonomikas pārvaldības satvara īstenošana, Eiropas pusgads, gaidāmais konkurētspējas koordinācijas rīks un Atveseļošanas un noturības mehānisma īstenošana.

Informēšu Parlamentu par daudzpusējās uzraudzības rezultātiem un apspriedīšu politikas norādes, ko Komisija sniegusi dalībvalstīm, turpināšu piedalīties regulārajos Eiropas pusgada un Atveseļošanas un noturības mehānisma dialogos un, ja mani aicinās, došos uz Eiropas Parlamentu, lai apspriestu Padomes lēmumus un ieteikumus pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras satvarā.

Piektkārt, saskaņā ar katrā tiesību aktā paredzētajiem noteikumiem es nodrošināšu pārraudzību un informācijas plūsmu uz Eiropas Parlamentu. Informācijas apmaiņa nākamajos piecos gados balstīsies uz labu praksi, kas izveidota 2019.–2024. gada pilnvaru termiņā, kad Parlaments un Padome pastāvīgi ir vienlaikus saņēmuši vienu un to pašu informāciju. Piemēram, kopš ir izveidots Atveseļošanas un noturības mehānisms, Komisija tā satvarā ir sniegusi Parlamentam vairāk nekā 260 dokumentu, to skaitā iesniegtos un grozītos atveseļošanas un noturības plānus; Komisijas novērtējumu par šiem plāniem; Ekonomikas un finanšu komitejai paredzētu informāciju saistībā ar maksājumu pieprasījumiem.

Noslēgumā vēlos norādīt, ka uzskatu ciešu dialogu un sadarbību ar Eiropas Parlamentu turpmākajos piecos gados par sevišķi svarīgu, lai apmierinātu jaunās un briedošās vajadzības un gūtu reālus rezultātus spēkā esošo noteikumu vienkāršošanā un īstenošanā. Uzskatu, ka par šiem jautājumiem ir kopīgi atbildīgas visas ES iestādes.

Ekonomikas un monetārās komitejas uzdotie jautājumi

3. Reformētā ekonomikas pārvaldības satvara īstenošana

Ņemot vērā pārskatītā ekonomikas pārvaldības satvara stāšanos spēkā, kā jūs praksē nodrošināsiet vienlīdzīgu attieksmi pret dalībvalstīm, proti, ka Savienības ekonomikas pārvaldības noteikumi tiks piemēroti pilnībā, objektīvi un neatkarīgi no jebkādas politiskās ietekmes? Kā plānojat nodrošināt stabilu un ilgtspējīgu publisko finansējumu, vienlaikus ar investīcijām un reformām veicinot ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi, jo īpaši ņemot vērā katras dalībvalsts atšķirīgo ekonomisko kontekstu un augsto parāda līmeni?

Esmu no mazas dalībvalsts, un īpaši labi izprotu vienlīdzīgas attieksmes nozīmi. Ja tikšu apstiprināts amatā, es pilnībā apņemos piemērot pārskatīto ekonomikas pārvaldības satvaru saskaņotā un objektīvā veidā un nodrošināt noteikumu izpildi uzticamā un pārraudzamā veidā. Vēlos arī atgādināt, ka reformētā satvara īstenošana arī turpmāk balstīsies uz augstas kvalitātes un neatkarīgu Eiropas statistiku, ko sniedz *Eurostat*.

Pārskatītajam satvaram ir vairākas iezīmes, kas līdzsvaro nepieciešamību nodrošināt parāda atmaksājamību un vajadzību pēc investīcijām un reformām, kuras veicinātu ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi.

Pirmkārt, satvarā ir ņemta vērā katras dalībvalsts konkrētā situācija. Ar to tiek ieviesta uz risku balstīta pieeja, kas pārredzamā vienotā satvarā diferencē dalībvalstis pēc to individuālās makrofiskālās situācijas. Daudzģadu un diferencētas fiskālās korekcijas modelis nodrošina pakāpenisku un ticamu valsts parāda samazināšanu, parāda tuvināšanos piesardzīgam līmenim un to, ka deficīts tiek samazināts un paliek zem 3 % no IKP. Dalībvalstīm ar mazām fiskālās ilgtspējas problēmām atkarībā no to individuālās situācijas tiks izvirzītas mazāk stingras korekcijas prasības vai tādu pat nebūs nemaz.

Otrkārt, un jo īpaši attiecībā uz dalībvalstīm, kurās ir lielākas fiskālās problēmas, satvars sniedz iespēju izmantot garāku korekcijas periodu, ja to pamato reformas un investīcijas, kas uzlabo izaugsmes potenciālu un fiskālo ilgtspēju un atbilst ES kopīgajām prioritātēm.

Treškārt, jaunais satvars aizsargā valstu izdevumus, ko tās atvēl ES finansēto programmu līdzfinansējumam, izslēdzot šādus izdevumus no fiskālās uzraudzības galvenā rādītāja. Tas nozīmē, ka dalībvalstis var palielināt savus valsts izdevumus, ko tās atvēl ES finansēto programmu līdzfinansējumam, lai atbalstītu investīciju projektus, neietekmējot atbilstību fiskālajiem noteikumiem.

Pārskatītajā satvarā ir iekļauti vairāki papildu elementi, kas atbalstīs objektīvu īstenošanu un uzticamu izpildi. Lielāka rīcības brīvība dalībvalstīm noteikt savas fiskālās, reformu un investīciju stratēģijas ir cieši saistīta ar nostiprinātām un vienkāršākām izpildes procedūrām. Turklāt īstenošana balstīsies uz vienotu darbības rādītāju, kas atvieglos atbilstības novērtēšanu.

Esmu apņēmības pilns saskaņā ar spēkā esošajiem noteikumiem par pārredzamību un pārskatatbildību saglabāt regulāru un strukturētu Eiropas Parlamenta iesaisti budžeta uzraudzības procesos un plašāk — Eiropas pusgadā.

4. Investīcijas un konkurētspēja

Next Generation EU beigsies 2026. gada beigās. Kā jaunā Komisija risinās milzīgo pieprasījumu pēc publiskā sektora investīcijām? Kādi ir plāni pārvarēt ES produktivitātes plaisu, nesamazinot budžeta resursus citās svarīgās jomās? Kādas ir jūsu ieceres, kā palielināt ES ekonomikas konkurētspēju un produktivitāti? Kā tās īstenot palīdzēs izziņotais Eiropas Konkurētspējas fonds?

Zaļā un digitālā pārkārtošanās, ES kopīgo prioritāšu, to skaitā aizsardzības un drošības, īstenošana, kā arī uzdevums palielināt ES produktivitātes pieaugumu prasa ļoti lielas investīcijas. Lielākā daļa šo centienu būs jāatbalsta ar privātu finansējumu, tomēr būtiska nozīme būs arī publiskajiem, to skaitā ES, resursiem, kas tiks piešķirti pašreizējās un nākamās daudzģadu finanšu shēmas (DFS) ietvaros. Publiskā sektora investīcijas būs vajadzīgas, lai finansētu infrastruktūras izdevumus, un jo īpaši lai iesaistītos jomās, kurās privātajam sektoram pašam ir tendence veikt nepietiekamas investīcijas, piemēram, fundamentāliem pētījumiem, radikālai inovācijai un plaša mēroga paneiropas projektiem vai prasmēm. Publiskos līdzekļus var un vajadzētu izmantot, lai mūsu kopīgo mērķu labad virzītu privātas investīcijas, aizņemtos privātos līdzekļus investīcijām un mazinātu ar tām saistītos riskus. Tas nozīmē arī to, ka Eiropas Investīciju bankas grupai un tādām finanšu iestādēm kā Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankai, kā arī attīstību veicinošām valsts bankām būs izšķirīga nozīme privāto investīciju katalizēšanā un piesaistīšanā, lai atbalstītu ES politikas mērķus un jaunās prioritātes.

Mums būs arī jānodrošina pareizu reformu un pamatnosacījumu ieviešana. Tāpēc jaunā Komisija plāno koncentrēties uz publisko un privāto investīciju katalizēšanu un produktivitātes palielināšanu. Ja tikšu apstiprināts komisāra amatā, es piedalīšos šajos centienos.

Mana pirmā prioritāte būs turpināt darbu, lai līdz 2026. gada beigām nodrošinātu pilnīgu Atvērto izaugsmes un noturības mehānisma līdzekļu izmaksu. Tādējādi es turpināšu aktīvi atbalstīt dalībvalstis reformu un investīciju veikšanā. Vienlaikus Komisija sadarbosies ar dalībvalstīm, lai paātrinātu esošo kohēzijas fondu apguvi, kas nodrošinās publiskos resursus investīcijām pēc 2026. gada.

Otrkārt, kā uzsvērts pirmajā jautājumā, es nodrošināšu uzticamu un objektīvu jauno fiskālo noteikumu piemērošanu. Salīdzinājumā ar vecajiem noteikumiem tie izteiktāk veicina publiskā sektora investīciju pieaugumu un ietver stimulus reformām. Nodrošinot, ka mūsu jaunā budžeta struktūra tiek pareizi piemērota, varam veicināt zemu finansējuma izmaksu saglabāšanos dalībvalstīm. Tas ir ļoti svarīgi publiskajām un privātajām investīcijām.

Treškārt, būdams par vienkāršošanu un īstenošanu atbildīgais komisārs, es piedalīšos paredzamākas un uzņēmējdarbībai labvēlīgākas normatīvās vides izveidē, vienlaikus turpinot ES divējādās pārkārtošanās īstenošanu. Lai katalizētu privātās investīcijas un inovāciju, kas ir produktivitātes pieauguma priekšnosacījumi, būtiskas ir prognozējams un proporcionāls tiesiskais regulējums.

Ceturtkārt, ES budžets arī turpmāk būs svarīgs Eiropas konkurētspējas katalizators. Taču mums tas ir jāvienkāršo. Nākamā daudzgadu finanšu shēma būs jāizstrādā, izdarot secinājumus no pašreizējā budžeta īstenošanas pieredzes, jo īpaši paturot prātā tādus mērķus kā vienkāršība, elastība, ātrums un stratēģisks skatījums, bet vienlaikus saglabājot konvergenci Eiropas Savienībā.

Šajā sakarā Komisija izveidos Eiropas Konkurētspējas fondu, lai investētu inovācijā un tehnoloģijās, kas veidos mūsu ekonomiku nākotnē un virzīs mūsu pārkārtošanos. Eiropas konkurētspēja un tās vieta sacensībā par tīru un digitālu ekonomiku būs atkarīga no jauna inovācijas un izdomas laikmeta aizsākšanas. Tas prasa, lai ekonomikas centrā mēs liktu pētniecību un inovāciju, zinātni un tehnoloģiju un panāktu to izmantošanu rūpnieciskos apjomos. Lai sasniegtu šo mērķi, mūsu instrumentiem ir jāatbilst izvīzītajam mērķim. Pašlaik ES izdevumi, tostarp konkurētspējai atvēlētie, ir izkaisīti pa nesamērīgi daudzām programmām un izdevumu instrumentiem. Tas rada daudzās un dažādas prasības saņēmējiem, ziņošanas pienākumu pārklāšanos un grūtības efektīvi apvienot finansējumu — tas norādīts arī Dragi ziņojumā.

Topošais Eiropas Konkurētspējas fonds investēs stratēģiskās tehnoloģijās un nozarēs — no mākslīgā intelekta līdz kosmosam, no tīrām tehnoloģijām līdz biotehnoloģijām —, lai nodrošinātu, ka mēs tās izstrādājam un ražojam Eiropā. Tam būs jāizmanto ES budžeta katalizatora spēks, lai mūsu kopīgo mērķu labad labāk aizņemtos privātus līdzekļus investīcijām un mazinātu ar privātām investīcijām saistītos riskus. Veidojot šo jauno fondu, Komisija var izmantot pieredzi, ko tā guvusi ar iepriekšējiem un pašreizējiem instrumentiem. Ir svarīgi balstīties uz šo sekmīgo ES mēroga partnerību ar privāto sektoru, lai mūsu ekonomikai mobilizētu ievērojamu papildu atbalstu, kas tiktu cieši koordinēts jo īpaši ar EIB grupu, ERAB un attīstību veicinošām valsts bankām.

Ja tikšu apstiprināts komisāra amatā, kopā ar šo jauno fondu es izstrādāšu Dragi ziņojumā ierosināto konkurētspējas koordinācijas rīku, lai ES mēroga konkurētspējas mērķu sasniegšanai izveidotu koordinētus valsts un ES politikas virzienus, un šāds rīks nodrošinās publisko un privāto finansējumu katrai stratēģiskajai prioritātei. Šā rīka mērķis ir stiprināt saskaņotību starp ES investīciju spēju un dalībvalstu politiku; salāgot tās, lai sasniegtu kopīgu prioritāru mērķu kopumu tā, ka tie savstarpēji atvieglos cits cita sasniegšanu. Tas nodrošinātu lielāku noteiktību, paredzamību un mērogu vienotajā tirgū, mazinātu sadrumstalotību un palīdzētu piesaistīt apjomīgas investīcijas, kas vajadzīgas ES konkurētspējas programmai.

Ciešā sadarbībā ar pārējiem kolēģijas locekļiem mēs apsvērsim labāko veidu, kā šis jaunais rīks varētu papildināt, stiprināt un, ja iespējams, veicināt esošo pārvaldības instrumentu racionalizēšanu, lai uzraudzītu un virzītu investīcijas un reformas ES un valsts līmenī. Domāju, piemēram, gada ziņojumu par vienoto tirgu un konkurētspēju, digitālo desmitgadī un enerģētikas savienības un klimatrīcības pārvaldības satvaru. Mēs nodrošināsim, ka jaunais rīks kopā ar Eiropas pusgadu labi koordinē ekonomikas un nodarbinātības politiku, rada sinerģiju un ļauj izvairīties no darba pārklāšanās.

Atvēršanas un noturības mehānisms ir parādījis, kādus ieguvumus sniedz reformu apvienošana ar investīcijām un veiktās līdzekļu izmaksas, kuru pamatā ir nevis faktiskās radušās izmaksas, bet iepriekš noteiktu tiešo rezultātu un galarezultātu sasniegšana. Pateicoties šai uz rezultātu balstītajai pieejai, svarīgu reformu īstenošana dalībvalstīs ir ievērojami paātrinājusies. Atbalsts, ko Komisija ir sniegusi dalībvalstīm, tostarp izmantojot tehniskā atbalsta instrumentu, ir palīdzējis uzlabot to spēju veikt reformas. Tas būs svarīgs arī turpmākajos gados, jo dažas reformas ir būtiskas, lai radītu pamatnosacījumus lielākam produktivitātes pieaugumam nākotnē. Piemēram, reformas, kas palīdz veidot uzņēmējdarbībai labvēlīgāku vidi, stimulē investīcijas un inovatīvas darbības un veicina resursu pārdali augstas produktivitātes nozarēm. Vienlaikus mums būs jāpieliek papildu pūles, lai turpinātu mazināt administratīvo slogu, kas saistīts ar ES fondu, tostarp Atvēršanas un noturības mehānisma, īstenošanu.

Visbeidzot, ja tikšu apstiprināts komisāra amatā, es uzdošu saviem dienestiem, cieši sadarbojoties ar citiem dienestiem, veikt analīzi, kas būs ES konkurētspējas programmas pamatā. Lai atgūtu Eiropas konkurētspējas priekšrocības, mums ir jāapzina un jāīsteno saskaņota reformu un investīciju programma visos līmeņos: reģionu, valstu un ES mērogā. Eiropas pusgads un jaunais konkurētspējas koordinācijas rīks ir svarīgi instrumenti šādas politikas saskaņotības nodrošināšanai.

5. Eiropas pusgads

Kāda ir jūsu nostāja attiecībā uz Eiropas pusgada fokusu un mērķiem, tostarp ekonomikas politikas koordināciju un dalībvalstu ekonomikas snieguma noturīgu konvergenci, Eiropas sociālo tiesību pīlāra principiem un ES zaļā kursa mērķiem, kā arī tā demokrātisko pārraudzību? Kā Komisija turpinās Eiropas pusgadā integrēt Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķus, par ko paziņots jūsu pilnvarojuma vēstulē, kā arī integrēt tos sociālās konverģences sistēmā? Kā izpaudīsies izziņotās konkurētspējas koordinācijas sistēmas mijiedarbība ar Eiropas pusgadu?

Eiropas pusgads ir sevi pierādījis kā elastīgs un pielāgojams satvars, kas ļauj koordinēt mūsu politiku un tūlītēji reaģēt uz pārmaiņām ekonomikā, nodarbinātības un sociālajos apstākļos. Mūsu koordinācija pusgada ietvaros arī turpmāk būs vērsta uz Savienības mērķiem — ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi un nodarbinātību —, kuru centrā ir konkurētspēja, labklājība, ilgtspēja un sociālais taisnīgums.

Kopš 2018. gada Eiropas pusgadā ir integrēta un tā ietvaros tiek uzraudzīta Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošana, kas kalpo par kompasu labāku darba un dzīves apstākļu panākšanai visā Eiropā. Šī pieeja papildus stiprina orientēšanos uz sociālo kohēziju, līdztiesību un ilgtspējīgu attīstību visās dalībvalstīs. Pērn pavasarī pieņemtajā pārskatītajā ekonomikas pārvaldības satvarā lielāka uzmanība ir veltīta reformām un investīcijām, kas vērstas uz ES kopīgajām prioritātēm, tostarp Eiropas sociālo tiesību pīlāru, vēl vairāk stiprinot tā lomu.

2024. gada Eiropas pusgada ciklā mēs esam integrējuši arī sociālās konverģences sistēmas principus, lai stiprinātu tādu risku novērtēšanu dalībvalstīs, kuri apdraud augšupēju sociālo konvergenci. Ja tikšu apstiprināts amatā, apņemos arī turpmāk uzraudzīt progresu Eiropas sociālo tiesību pīlāra principu īstenošanā, pamatojoties uz sociālo rezultātu pārskatu un izmantojot sociālās konverģences sistēmu. Šie principi ir iestrādāti arī jaunajā makroekonomikas pārvaldības satvarā, kas ir pielāgots tā, lai nodrošinātu publisko finanšu ilgtspēju un lai fiskālā politika veicinātu konkurētspēju, izaugsmi un labklājību, citu starpā izmantojot saikni starp fiskālajiem mērķiem un reformām un investīcijām.

Komisija ir integrējusi Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķus savā politikā un Eiropas pusgada satvarā, sākot no 2020. gada cikla. Tas atspoguļo Savienības apņemšanos īstenot Programmu 2030. gadam visās attiecīgajās politikas jomās, lai ilgtspējīgā veidā veicinātu ekonomisko un sociālo uzplaukumi Eiropā. Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķi ir kalpojuši mums par kompasu ekonomikas snieguma novērtēšanā, strukturālo problēmu apzināšanā un politikas ieteikumu sniegšanā, un arī turpmāk tos izmantosim šādam nolūkam. Turklāt, lai uzraudzītu ilgtspējīgas attīstības mērķu īstenošanu Eiropas Savienības līmenī, ir bijis un arī turpmāk būs ļoti svarīgi balstīties uz uzticamiem statistikas rādītājiem un informāciju, ko sniedz *Eurostat*. Nākamajos gados, atjauninot Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēmu, tiks nodrošināta spēcīgāka sociālās labklājības un vides ilgtspējas integrācija ES statistikā. Ja tikšu apstiprināts amatā, nodrošināšu, ka Komisija turpina novērtēt ES un dalībvalstu progresu ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.

Klimata pārmaiņu un vides degradācijas arvien pieaugošā ietekme uz mūsu sabiedrību prasa pastāvīgu un izlēmīgu politikas rīcību. Tāpēc svarīgākais rezultāts, kas nākamajai Komisijai jāsasniedz, ir Eiropas zaļā kursa īstenošana, un mēs cenšamies sasniegt mērķrādītājus un mērķus, ko kopīgi esam sev izvirzījuši. Politikas koordinēšana Eiropas pusgada ietvaros ir palīdzējusi attiecīgās politikas jomas virzīt uz mūsu klimata mērķu sasniegšanu. Piemēram, Eiropas pusgads ir atbalstījis politikas risinājumus, kuru mērķis ir enerģētikas pārkārtošana, un ir atklājis, kādas konkrētas reformas un investīcijas ir vajadzīgas dalībvalstīm, lai risinātu gan ilgstošas, gan jaunas problēmas, kas saistītas, piemēram, ar enerģijas cenu pieaugumu, vispārējo energoefektivitāti, atjaunīgiem energoresursiem un enerģētikas infrastruktūru, pielāgošanos klimata pārmaiņām un mūsu vides un resursu saglabāšanu. Esmu apņēmies nodrošināt, lai zaļā pārkārtošanās joprojām būtu viena no galvenajām ES konkurētspējas stratēģijas dimensijām, kura ir sasaistīta ar spēcīgāku produktivitātes pieaugumu un sociālo taisnīgumu un balstās uz stabili makroekonomisko vidi.

Konkurētspējas koordinācijas rīks stiprinās saskaņotību starp ES investīciju spēju un dalībvalstu politiku, jo salāgos tās, lai sasniegtu kopīgu prioritāru mērķu kopumu tā, ka tie savstarpēji atvieglos cits cita sasniegšanu, kā jau minēts manā atbildē uz 4. jautājumu.

Visbeidzot (un tas ir svarīgi), liela nozīme ir pārskatbildībai un politikas koordinācijas demokrātiskajai pārraudzībai un makroekonomikas uzraudzībai. Eiropas pusgads ir paredzēts, lai risinātu jautājumus, kas rada kopīgas bažas, pievērštos vissteidzamākajām problēmām un palielinātu mūsu Savienības gatavību un noturību. Tā īstēnā vērtība ir ieinteresēto personu uzklaušanās un rīcība Eiropas interesēs. Tāpēc, ja vēlamies panākt jēgpilnas pārmaiņas jomās, kas eiropiešiem ir vissvarīgākās, ir noteikti jāsadarbojas ar mūsu sociālajiem partneriem un

pilsonisko sabiedrību, jo īpaši Eiropas jauniešiem. Reālai īstenošanai uz vietas izšķirīgi svarīgs ir īstens politikas dialogs ar dalībvalstīm un reģioniem, jo īpaši tad, kad risināmas sarežģītas problēmas un īstenojamas reformas, kuras prasa laiku. Lai ieviestu reālas reformas un panāktu reālas pārmaiņas un pilsoņu labklājību, joprojām ir ļoti svarīgi nodrošināt, lai dalībvalstis uzņemtos atbildību par politikas ieteikumiem. Gādāšu, lai dialogi ar dalībvalstīm un ieinteresētajām personām notiek ne tikai par konstatētajām problēmām, bet arī par politikas rīcību, ko varētu ieviest šo problēmu risināšanai. Esmu apņēmies veicināt tehnisku un politisku amatpersonu apmeklējumus dalībvalstīs, lai turpinātu uzlabot sadarbību un stiprināt politikas ieteikumu lietderību. Turklāt, ja tikšu apstiprināts komisāra amatā, es centīšos veicināt ciešu dialogu starp Komisiju un Eiropas Parlamentu par ekonomikas pārvaldību. Eiropas pusgads sniedz lielisku iespēju cieši sadarboties ekonomikas, nodarbinātības un sociālās politikas jomā.

Juridiskās komitejas uzdotie jautājumi

6. Administratīvā un ziņošanas sloga samazināšana

Jūsu pilnvarojuma vēstulē jums uzdots iesniegt priekšlikumus par administratīvā un ziņošanas sloga samazināšanu, ko rada ES tiesību akti un politika, un pārtraudzīt, kā tiks veiktas pārbaudes, kas veltītas MVU un konkurētspējai. Pēc jūsu domām, i) kādi ir galvenie administratīvie un ziņošanas pienākumi, kas pašlaik kavē Eiropas MVU konkurētspēju, un ii) kādi pasākumi attiecībā uz digitalizāciju, racionalizēšanu un esošo pienākumu vienkāršošanu būtu jāveic, lai samazinātu šo slogu, pamatojoties uz pierādījumiem un neapdraudot ilgtspējas mērķu sasniegšanu?

Pārmērīgs administratīvais slogs līdzīgā mērā apgrūtina ES tiesību aktu un programmu īstenošanu visiem lietotājiem — publiskā sektora iestādēm, uzņēmumiem, pilsoniskās sabiedrības organizācijām un pilsoņiem. Tas nāk par sliktu sevišķi uzņēmumu produktivitātei un investīcijām un mazina Eiropas spēju piesaistīt ārvalstu investīcijas, uzņēmumus un talantus.

Šodien Eiropa saskaras ar konkurētspējas problēmu, kuras dēļ mums kritiski un visaptveroši jāizvērtē, kā ES noteikumi ietekmē uzņēmumu, jo īpaši MVU, spēju darboties, piekļūt finansējumam, investēt, īstent inovāciju un paplašināt darbību Eiropā. Mums ir jārada vienkāršāka un uzņēmējdarbībai labvēlīgāka normatīvā vide, kas neapdraud mūsu politikas mērķus un standartus. ES tiesību aktiem jāklūst vieglāk īstenojami praksē. Lai to panāktu, ir arī labāk jāņem vērā ES tiesību aktu ietekme visās piegādes ķēdēs, jo īpaši attiecībā uz MVU. Pēdējo gadu laikā mēs esam pieņēmuši tiesību aktus, kas vērsti uz lieliem uzņēmumiem, bet praksē pienākumi attiecas arī uz MVU. Šis ir svarīgs un sarežģīts horizontāls jautājums, ar kuru es vēlos strādāt kopā ar Parlamentu, ja tikšu apstiprināts komisāra amatā.

Lai sasniegtu šos mērķus, es koordinēšu savu kolēģu komisāru darbu sloga mazināšanas, īstenošanas un vienkāršošanas jomā. Saskaņā ar priekšsēdētājas Urzulas fon der Leienas politikas pamatnostādņēm mēs kritiski izvērtēsim visu *acquis*. Nodrošināšu, ka mēs vēršam savus centienus un turpmākus pasākumus uz galvenajām prioritātēm, kas aplūkotas Dragi ziņojumā, E. Letas ziņojumā un Komisijas nesenojās konsultācijās. Šajā sakarā, lai mazinātu daudzos šķēršļus, kas joprojām sadrumstalo mūsu vienoto tirgu un neļauj MVU augt un paplašināties Eiropā, es sadarbošos arī ar priekšsēdētājas izpildvietnieku(-ci), kas atbildēs par uzplaukumi un industriālo stratēģiju.

Ja tikšu apstiprināts komisāra amatā, es jau drīzumā sāksu izmantot jaunus vienkāršošanas un īstenošanas instrumentus, kas izklāstīti politikas pamatnostādņēs (sk. arī atbildes uz 7. un 11. jautājumu). Nodrošināšu, lai šie instrumenti būtu lietotājam ērti. Es atbalstīšu savus kolēģus, kas veiks savas atbildības jomas *acquis* noturības testus ar mērķi atcelt novecojušus, dublējošos, liekus un neefektīvus noteikumus, to skaitā noteikumus par ziņošanas prasībām. Turpināšu ievērot mūsu augstos standartus, labāka regulējuma, proporcionālītātes un subsidiaritātes principu. Vienmēr balstīšos uz rūpīgu analīzi un atsauksmēm, kas savāktas no uzņēmumiem, tostarp MVU, un ieinteresētajām personām.

Rezultāts būs virkne mērķorientētu vienkāršošanas pasākumu visās ES *acquis* nozarēs. Daži no šiem pasākumiem būs tiesību akti, bet citi ietvers tehniskus precizējumus un norādījumus. Arī Eiropas iestādes un aģentūras tiks aicinātas piedalīties šajos centienos. Laika gaitā tādejādi panāksim, ka mūsu tiesību akti kļūst vieglāk īstenojami un labāk veicina ilgtspējīgu izaugsmi, konkurētspēju un kopīgu uzplaukumi Eiropā.

Esmu pilnībā apņēmies izmantot digitalizācijas potenciālu: mākslīgais intelekts, standartizācija un datu automatizēta apstrāde ir būtiski līdzekļi regulatīvā sloga mazināšanai. Modri sekošu līdz tam, lai nākotnes administratīvā sloga mazināšanas labad jaunie Komisijas priekšlikumi balstītos uz principu “digitāls pēc

noklusējuma” un vienreizējas iesniegšanas principu. Spēkā esošo tiesību aktu noturības testos lielu uzmanību pievērsīsim arī tam, lai papīra dokumentu vietā ieviestu digitālus risinājumus. Mans mērķis būs panākt, lai ziņošanai vairs nevajadzētu izmantot veidlapas, bet tiktu ieviesta standartizēta datu ziņošana, kas lielākā mērā ļautu izmantot sadarbspējīgus automatizētus rīkus. Tālab cieši sadarbošos ar priekšsēdētājas izpildvietnieku(-ci), kas atbildēs par tehnoloģisko suverenitāti, drošību un demokrātiju.

Sadarbošos arī ar atbildīgajiem komisāriem, lai īstenotu digitālās iniciatīvas, kas atvieglo uzņēmumu, it īpaši MVU, un iedzīvotāju dzīvi, piemēram, paplašināsim e-platformu lietošanu, ietverot tajā datu vākšanu un kopīgošanu ziņošanas un uzņēmējdarbības vajadzībām, un turpināsim darbu pie datu telpām, digitālā maka un citiem digitāliem risinājumiem, ko Komisija nodrošina pārvaldes iestādēm un uzņēmumiem. Likumdevējiem būs arī svarīgi ātri vienoties par iniciatīvām, kuras vēl nav pieņemtas, piemēram, par PVN digitālajā laikmetā un e-rēķinu sagatavošanu.

Noslēgumā vēlos minēt, ka izstrādāšu visām likumdošanas iniciatīvām piemērojamu pastiprinātu MVU un konkurētspējai veltītu pārbaudi un nodrošināšu tās konsekvētu piemērošanu.

7. Īstenošana un vienkāršošana

Lai atvieglotu uzņēmējdarbību un padziļinātu vienoto tirgu, jaunievēlētā priekšsēdētāja, kā izklāstīts viņas politikas pamatnostādņēs nākamajai Eiropas Komisijai 2024.–2029. gadam, uzdod katram komisāram vienkāršot un īstenot tiesību aktus. Komisāru pilnvarojuma vēstulēs ir minēts arī, ka visiem komisāriem jākoncentrējas uz vienkāršošanu un īstenošanu, lai kāda būtu viņu joma. Vienkāršošanas kontekstā transversāls mērķis visos portfeļos ir “samazināt ziņošanas pienākumus vismaz par 25 %, bet MVU — vismaz par 35 %”. Šie horizontālie uzdevumi ietvers arī īstenošanas dialogus ar ieinteresētajām personām un gada progresa ziņojumu par izpildi un īstenošanu jomās, kas ir komisāra kompetencē. Šo ziņojumu koordinēšanā un sagatavošanā tiešā veidā būs iesaistīts par īstenošanu un vienkāršošanu atbildīgais komisārs.

Vai jūs varētu sīkāk izklāstīt, kā konkrētie pasākumi, ko plānojat veikt, un metodika, ko gatavojaties piemērot šo horizontālo mērķu sasniegšanai, būs inovatīvi saistībā ar labāka regulējuma programmu, tostarp, kā iepriekš minētie nozaru progresa ziņojumi būs saistīti ar Komisijas gada ziņojumu par Eiropas Savienības tiesību aktu piemērošanas pārraudzību, kā tiks laikus uzraudzīta īstenošana valstu līmenī un kā konstatētās neatbilstības tiks pienācīgi novērstas ar atbilstošu pasākumu piemērošanu?

Īstenošana un vienkāršošana, kā minēts priekšsēdētājas politikas pamatnostādņēs, jaunajai Komisijai būs nozīmīgas prioritātes. Patlaban Eiropas Savienībā ir spēkā vairāki tiesību akti, kuros noteikti vērēnīgi mērķi. Piemēram, gan paketē “Gatavi mērķrādītājam 55 %”, gan Eiropas digitālajā desmitgadē, gan Eiropas sociālo tiesību pīlāra mērķrādītājos nodarbinātības, prasmju un nabadzības jomā, gan ilgtspējīgas attīstības mērķos ir izvirzīti skaitliski mērķrādītāji, kas daudzos gadījumos jāsasniedz līdz 2030. gadam. Lai sasniegtu vērēnīgos mērķus, par kuriem ES ir vienojusies, būs vajadzīgi kopīgi centieni. Komisijā šā uzdevuma veikšanā tiks iesaistīta visa kolēģija.

Kā jau esmu norādījis iepriekšējā atbildē, es jau drīzumā sāksu izmantot jaunus vienkāršošanas un īstenošanas instrumentus, kas izklāstīti politikas pamatnostādņēs. Es pārraudzīšu spēkā esošo noteikumu noturības testēšanas procesu, kurā piedalīsies katrs komisārs un departaments, un koordinēšu darbu ar saviem kolēģiem komisāriem, lai sagatavotu to vienkāršošanas, konsolidācijas un kodifikācijas priekšlikumus.

Lai iegūtu šiem noturības testiem vajadzīgo informāciju, Komisija ieviesīs divus jaunus instrumentus: īstenošanas dialogus ar ieinteresētajām personām, kurus katrs kolēģijas loceklis rīkos vismaz divas reizes gadā, un reālās situācijas pārbaudes par to, kā uzņēmumi un pārvaldes iestādes piemēro noteikumus uz vietas. Pamatojoties uz konstatējumiem, mēs iesniegsim konkrētus vienkāršošanas un sloga mazināšanas priekšlikumus un izstrādāsim izvērtējumu sarakstu, kas būs jāiesniedz ik gadu kopā ar Komisijas darba programmu. Šajos izvērtējumos tiks aplūkoti atsevišķi vai vairāki konkrētu nozaru vai jomu tiesību akti (atbilstības pārbaudes).

Šis process arī palīdzēs mums izpildīt apņemšanos samazināt ziņošanas prasības par vismaz 25 % un vismaz par 35 % tieši MVU. Gatavojoties tam, es nodrošināšu, ka mums ir uzticams pamatscenārijs. Vēlos panākt reālas pārmaiņas uzņēmējiem un citām ieinteresētajām personām, lai viņiem būtu laiks koncentrēties uz inovāciju, uzņēmējdarbības paplašināšanu un jaunu darbviētu radīšanu Eiropā.

Par politisko un tehnisko progresu ziņosim Eiropas Parlamentam. Komisāri sagatavos gada progresa ziņojumus par izpildi un īstenošanu un ar tiem iepazīstinās attiecīgās Eiropas Parlamenta komitejas un Padomes sastāvus. Es koordinēšu šos centienus, lai nodrošinātu pienācīgus turpmākus pasākumus pēc diskusijām.

Īstenošanas ziņā strādāšu, lai atvieglotu mūsu politikas īstenošanu uz vietas. Tas nozīmē atbalstu dalībvalstīm, kā arī gatavību rīkoties izpildes jomā. Mūsu mērķis ir arī paplašināt praktiskā un tehniskā atbalsta pasākumus dalībvalstīm, tostarp izmantojot tehniskā atbalsta instrumentu, un iesaistīt vairāk ES dalībnieku prioritāšu noteikšanā un īstenošanas veicināšanā. Īstenošanu atvieglos pastiprināti centieni pirmām kārtām novērst problēmu rašanos — tam izmantojama ciešāka sadarbība ar dalībvalstīm. Īstenošanas dialogi kalpos arī tam, lai apzinātu īstenošanas šķēršļus un labāko veidu, kā ar tiem tikt galā.

Svarīgs instruments arī turpmāk būs pārkāpuma procedūras. Mēs nevilcināsimies tās izmantot, ja kļūs skaidrs, ka dalībvalsts nevēlas īstenot noteikumus, par kuriem panākta vienošanās. Ja konstatēsim sistēmiskus ES tiesību aktu pārkāpumus, arī turpmāk veiksīm izpildes nodrošināšanas pasākumus. Pašlaik ir ierosināts vairāk nekā 1500 pārkāpuma procedūru. Komisija 2023. gadā nolēma vērsties Tiesā ar rekordlielu skaitu lietu (45), prasot piemēro finanšu sankcijas.

8. 2016. gada Iestāžu nolīguma par labāku likumdošanas procesu atjaunošana

Saistībā ar tiesību aktu vienkāršošanu, racionalizēšanu un īstenošanu jaunievēlētā priekšsēdētāja savās politikas pamatnostādņēs nākamajai Eiropas Komisijai 2024.–2029. gadam ierosina atjaunot 2016. gada Iestāžu nolīgumu par labāku likumdošanas procesu, "lai katra iestāde vienlīdz izvērtētu savu iesniegto grozījumu ietekmi un izmaksas". Viens no īpašajiem uzdevumiem, kas uzticēts īstenošanas un vienkāršošanas komisāram, būs vadīt sarunas par Iestāžu nolīguma atjaunināšanu.

Kādas konkrētas izmaiņas jūs plānojat ierosināt Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu, tostarp attiecībā uz ietekmes novērtējumu neatkarību un pārredzamību un uz Regulējuma kontroles padomes lomu, kā arī attiecībā uz Komisijas apņemšanos pirms priekšlikuma iesniegšanas patiešām veikt ietekmes novērtējumu, kad to prasa labāka regulējuma programma? Kā šīs pārskatīšanas ietekmēs likumdošanas procesa efektivitāti un lēmumu pieņemšanas pilnvaru līdzsvaru?

Gandrīz pirms desmit gadiem notika visu triju iestāžu tikšanās, lai izpildītu mūsu apņemšanos veidot pārredzamu un uz pierādījumiem balstītu politiku. Tas bija jēgpilns notikums, kad mēs uzņēmāmies kopīgu atbildību izstrādāt kvalitatīvus Savienības tiesību aktus, ar kuriem tiek sasniegti tās politikas mērķi.

Nolīgumā esam strukturējuši savu sadarbību un atspoguļojuši savu kopīgo apņemšanos uzlabot ES likumdošanas procesu, nodrošinot, ka visas trīs iestādes visā likumdošanas ciklā lojāli un pārredzami sadarbojas. Nolīgums atzīst un atkārtoti uzsver Eiropas Parlamenta izšķirīgo lomu un demokrātisko atbildību par labāku regulējumu, programmu izstrādi, pārredzamību un koordināciju, deleģēto un īstenošanas aktu izmantošanu, kā arī vienkāršošanu.

Pēdējos gados esam īstenojuši daudzus nolīguma noteikumus, piemēram, par dialogu attiecīgi ar Eiropas Parlamentu un Padomi gan pirms, gan pēc darba programmas pieņemšanas gada programmu izstrādes kontekstā vai attiecībā uz Komisijas apņemšanos veikt ietekmes novērtējumu un izvērtēšanu. Mūsaprāt, nolīgums lielākajā daļā aspektu ir darbojies labi.

Tomēr, ņemot vērā politikas pamatnostādnes, uzskatu, ka to var stiprināt, jo īpaši attiecībā uz labāka regulējuma un vienkāršošanas principu un mērķu piemērošanu. Mūsu galvenā prioritāte ir rast pragmatiskus veidus, kā nodrošināt, ka katra iestāde veic samērīgus ietekmes novērtējumus saistībā ar tās izdarītiem būtiskiem grozījumiem Komisijas priekšlikumā. Tādēļ es ierosināšu sadarboties, lai rastu kopīgu izpratni par to, kas ir būtiski grozījumi, un lai izvēlētos labāku to novērtējuma tvērumu. Vēlos sadarboties ar jums arī tādēļ, lai izvēlētos kopīgu ietekmes un izmaksu novērtēšanas metodiku. Tā palīdzētu uzlabot abiem likumdevējiem likumdošanas procesā pieejamās informācijas kvalitāti, neierobežojot un neskarot to politiskās prerogatīvas.

Esmu pārliecināts, ka, strādājot kopā, mēs spēsim rast praktiskus risinājumus šo mērķu sasniegšanai, nodrošinot pilnīgu pārredzamību un mūsu likumdošanas procesa demokrātisko principu ievērošanu un minimāli ietekmējot likumdošanas procedūru ilgumu.

Esmu apņēmies nodrošināt, lai mani kolēģi komisāri ievērotu nolīgumā ietvertu apņemšanos, ka jauniem priekšlikumiem ar būtisku ietekmi uz ekonomiku, sociālo jomu un vidi tiek pievienoti ietekmes novērtējumi, kuros būs izpētīts, kā efektīvi un pārredzami sasniegt politikas mērķus.

Regulējuma kontroles padome turpinās veikt objektīvu Komisijas ietekmes novērtējumu kvalitātes pārbaudi saskaņā ar attiecīgo nolīguma noteikumu. Ja tikšu apstiprināts komisāra amatā, apņemos pilnībā ievērot kontroles padomes neatkarību un objektivitāti, kā arī labu praksi neapspriest ietekmes novērtējumus vai izvērtēšanas dokumentus ar atsevišķām ieinteresētajām personām. Kontroles padome ir sniegusi vērtīgu atbalstu Komisijas lēmumu pieņemšanas procesā, nodrošinot, ka kolēģijas priekšlikumos tiek izmantoti kvalitatīvi ietekmes novērtējumi, izvērtēšana un atbilstības pārbaudes, kuru pamatā ir pārliecinoši pierādījumi. Profesionāli un objektīvi veicot regulējuma kvalitātes kontroli, mums ir jānostiprina tas, ko esam sasnieguši kopš paša sākuma. Nodrošināsim, ka kontroles padomes sastāvā vienmēr būs locekļi ar plašām zināšanām trijās galvenajās analīzes jomās: ekonomikā, sociālajā un vides jomā. Līdzsvarots tās sastāvs ir papildu garantija tam, ka priekšlikumu nozīmīgākā ietekme tiek rūpīgi izvērtēta, veicot rūpīgu analīzi.

Turklāt, manuprāt, liela nozīme ir pārredzamībai. Lai nodrošinātu visaugstākos pārredzamības standartus, vienlaikus saglabājot lēmumu pieņemšanas telpu, nodrošināšu, lai visi pamatojošie pierādījumi un kontroles padomes atzinumi ir pieejami kopā ar priekšlikumu.

Budžeta komitejas uzdotie jautājumi

9. Atvēršanas un noturības mehānisma īstenošana kavējas, un tas rada ES līdzekļu neizmantošanas risku.

Kādi ir jūsu plāni paātrināt šī mehānisma īstenošanu, vienlaikus nodrošinot īstenošanas kvalitāti un piemērojamā tiesiskā regulējuma ievērošanu, jo īpaši ņemot vērā Revīzijas palātas Īpašo ziņojumu Nr. 13/2024? Kādas ir jūsu atziņas, kas izriet no jūsu līdzšinējās pieredzes: kas darbojas un kas šāda instrumenta izstrādē jāuzlabo, lai nodrošinātu pievienoto vērtību, teritoriālo līdzsvaru un iestāžu lomu ievērošanu?

Ievērojama daļa no mehānisma darbības pirmās puses tika veltīta 27 atvēršanas un noturības plānu apspriešanai un pieņemšanai; drīz pēc tam — pamatīgai minēto plānu pārskatīšanai, jo vajadzēja risināt jaunās problēmas, kas bija saistītas ar enerģētisko krīzi, kuru bija radījusi neprovocētā Krievijas agresija pret Ukrainu. Lai gan īsā laikā esam pieredzējuši ne vienu vien bezprecedenta krīzi, Atvēršanas un noturības mehānisma (ANM) īstenošana kopumā norit raiti. Tā sākās 2021. gadā, un mēs jau esam apguvuši vairāk nekā 50 % no dotācijām, kas piešķirtas apstiprinātajiem plāniem; ņemot vērā gan dotācijas, gan aizdevumus pēc tam, kad dalībvalstis bija iesniegušas informāciju par 1682 atskaites punktiem un mērķrādītājiem, apguve kopumā ir 41 %. Arī maksājumu pieprasījumu temps ir ievērojami paātrinājies, kopš pagājušajā gadā tika pabeigta ar *REPowerEU* nodaļu ieviešanu saistīto plānu pārskatīšana (23 maksājumu pieprasījumi 2023. gadā un aptuveni 45 pieprasījumi 2024. gadā). Gaidāms, ka kopš ANM izveides līdz 2024. gada beigām būs izmaksāti kopumā 300 miljardi EUR, kas atbilst gandrīz pusei no mehānismam atvēlētā finansējuma. Tajā pašā laikā mehānisma īstenošanas grafiks ir ļoti saspringts, tāpēc ir svarīgi vēl vairāk paātrināt īstenošanu. Tāpēc mūsu kolektīvie pūliņi būtu jāvērs uz to, lai laikus īstenotu atvēršanas un noturības plānus un nodrošinātu, ka līdz 2026. gada beigām ANM ir sekmīgi īstenots.

Būdam priekšsēdētājas izpildvietnieks, kurš atbild par ekonomiku cilvēku labā, esmu panācis, ka Komisija cieši uzrauga ANM īstenošanu katrā dalībvalstī, tostarp apspriežoties ar ieinteresētajām personām un vietējām un reģionālajām iestādēm, un kopā ar tām esmu intensīvi strādājis, lai atrisinātu jaunās problēmas un novērstu vai mazinātu kavēšanos. Ja tikšu apstiprināts ekonomikas un produktivitātes komisāra amatā, es nodrošināšu, ka centieni šajās jomās turpinās un mūsu apspriešanās ar ieinteresētajām personām un vietējām un reģionālajām iestādēm kļūst dziļāka.

Līdzekļu apguve ir vēl vairāk jāpaātrina, tomēr šā mērķa dēļ nevajadzētu nedz upurēt kvalitāti, kas jānodrošina, novērtējot, vai atskaites punkti un mērķrādītāji tiek pienācīgi sasniegti, nedz pārskatīt esošos plānus, lai mazinātu to vērienīgumu. Dalībvalstis var pieprasīt precīzi noteiktas izmaiņas savos plānos, ja tās paātrinātu īstenošanu, un Komisija atbalstīs šādu pārskatīšanu. Tālab nesen esam rīkojušies, lai vienkāršotu plānu grozīšanas procesu un skaidrāk formulētu nosacījumus, ar kādiem dalībvalstis var pieprasīt izmaiņas, kas vajadzīgas, lai mazinātu administratīvo slogu un vienkāršotu ANM pasākumu īstenošanu. Arī attiecībā uz būtiskākiem jautājumiem dalībvalstis var pieprasīt izmaiņas savā plānā, pat aizstāt pasākumus pilnībā, bet tikai ar nosacījumu, ka netiek mazināts sākotnējais vēriens un joprojām ir izpildīti visi novērtēšanas kritēriji. Komisija turpinās strādāt ar dalībvalstīm, lai rastu risinājumus, kas nodrošinātu, ka plāni joprojām ir kvalitatīvi un tos var laikus īstenot.

Vairākās revīzijās Eiropas Revīzijas palāta ir atzinusi ANM pienesumu un uzsvērusi dažas jomas, kurās vajadzīgi uzlabojumi. Nesen tā kritizēja, pēc tās domām, lēnu ANM līdzekļu izmaksu un apguvi, taču analizē nebija ņēmusi vērā veikto līdzekļu izmaksu ievērojamo paaugstināšanos un progresu 2024. gadā. Komisija ir pieņēmusi un īstenojusi lielāko daļu Revīzijas palātas ieteikumu par ANM.

Darbā ar ANM gūtās atziņas liecina, cik efektīvs ir bijis ar mehānisma līdzekļiem nodrošinātais atbalsts ES kopīgajām prioritātēm un nozīmīgo ilgi gaidīto strukturālo reformu īstenošanai. Vērienīgo atveseļošanas un noturības plānu īstenošanā ir gūts progress visos sešos pīlāros, kas nosaka mehānisma tvērumu, jo īpaši attiecībā uz zaļo un digitālo pārkārtošanos un sociālekonomisko konverģenci. ANM tika izveidots, paturot prātā divus galvenos mērķus: atbalstīt atveseļošanu un uzlabot noturību.

Attiecībā uz pirmo mērķi, proti, atbalstīt atveseļošanu, ir pamatoti teikt, ka ANM ir bijis veiksmīgs. Tas ir veicinājis publiskā sektora investīciju palielināšanos, kas uzreiz pēc krīzes ir bezprecedenta rezultāts, pazeminājis valsts obligāciju ienesīguma starpību un veicinājis tik ļoti nepieciešamo uzticēšanās pieaugumu Eiropas Savienībā krīzes sākumā. Paredzams, ka nākotnē ANM reformas un investīcijas dalībvalstu izaugsmes potenciālu palielinās vēl vairāk. Ir daudz jau īstenotu investīciju un reformu piemēru, kuras nepārprotami rada pozitīvas pārmaiņas uz vietas, taču pilnībā to novērtēt varēsim tikai vēlāk.

Attiecībā uz otro mērķi, proti, uzlabot noturību, ANM visā ES atbalsta bezprecedenta reformu centienus. Tas ir parādījis, kādus ieguvumus sniedz reformu apvienošana ar investīcijām un veiktās izmaksas, kuru pamatā ir nevis izmaksu rašanās, bet konkrētu tiešo rezultātu un galarezultātu sasniegšana. Tas jau ir ievērojami paaugstinājis būtisku ES prioritātēm atbilstošu reformu īstenošanu, kuras daudzos gadījumos Eiropas pusgada ietvaros ES bija atbalstījusi jau daudzus gadus. Piemēram, ievērojama zaļo un digitālo pasākumu īpatsvars visos plānos neapšaubāmi veicina divējādo pārkārtošanos Eiropā, savukārt investīcijas izglītībā, pārkvalifikācijā un prasmju pilnveidē padarīs Eiropas darbaspēku noturīgāku pret mainīgajiem tirgus apstākļiem.

ANM ir arī spējis elastīgi pielāgoties mainīgajām problēmām, jo tam ir plašs tvērums un vienots noteikumu kopums. Vienlaikus, protams, ir jābūt nodrošināta pieredze, un ANM vidusposma novērtējumā ir norādīts, ka mehānismā ir iespējami uzlabojumi. Jo īpaši mums ir jāturpina apmierināt vajadzību pēc pārredzamības un vienkāršošanas. Tagad ir publiski pieejami dati par 100 lielākajiem ANM galasaņēmējiem katrā dalībvalstī, un šie dati tiek atjaunināti divas reizes gadā. Ir izveidots publisks rezultātu pārskats un projektu karte ar detalizētiem īstenošanas datiem. Nākotnē atbilstoši ANM regulai, pienācīgi ņemot vērā administratīvo slogu, Komisija turpinās apsvērt ikvienu iespēju uzlabot pārredzamību.

Reģionālā līdzsvara ziņā, pateicoties ANM sadales sistēmai un orientācijai uz konkrētām valstīm adresētiem ieteikumiem Eiropas pusgada ietvaros un ES kopīgajām prioritātēm, mehānisms ir palīdzējis novērst ekonomiskās un sociālās atšķirības pēc pandēmijas, un gaidāms, ka tas būs stiprinājis konverģenci visā ES. Taču ANM reģionālā dimensija nav vienādi attīstīta visos valstu plānos un bieži vien nav pietiekami spēcīga, jo valstu plāni sagatavoti izņēmuma apstākļos. Tomēr nozīmīgi dalībnieki ANM reformu un investīciju īstenošanā un to saņēmēji ir reģionāla un vietēja līmeņa ieinteresētās personas. Tāpēc būtu pienācīgi jāatbalsta to iesaiste mehānisma īstenošanā un to administratīvās spējas.

Raugoties uz nākamo ES ilgtermiņa budžetu, Komisija priekšlikumu izstrādē var iedvesmoties no ANM veiksmīgajiem elementiem, piemēram, reformu un investīciju sasaistīšanas. ANM elements, ko varētu uzlabot, ir pārrobežu projektu veicināšana. Atveseļošanas un noturības plānos ir iekļauti vairāki pasākumi, kas saistīti ar svarīgiem Eiropas kopīgo interešu projektiem, un pārrobežu pasākumi *REPowerEU* nodalās, taču mehānisma pārvaldība valstu līmenī nav pietiekami veicinājusi pārrobežu sadarbību. Vienlaikus ir svarīgi arī pilnībā ievērot partnerības principu un reģionālo un vietējo iestāžu lomu, kā arī saglabāt šā principa galveno mērķi, kas izriet no Līguma, proti, mazināt reģionu atšķirības.

Ciktāl ir runa par iestāžu sadarbību ANM īstenošanā, Komisija ir ļoti cieši sadarbojusies ar Parlamentu un Padomi. Kopā ar kolēģi ekonomikas komisāru man bija gods pārstāvēt Komisiju visos 16 atveseļošanas un noturības dialogos ar Parlamentu, un Komisijas dienesti ir piedalījušies vairāk nekā 30 Parlamenta ANM darba grupas sanāksmēs. Komisija Parlamentam ir arī pastāvīgi sniegusi savlaicīgu un visaptverošu informāciju par īstenošanu. Šāds sadarbības līmenis pārsniedz ziņošanas un pārskatatbildības prasības, kas formāli noteiktas ANM regulā. Ja tikšu apstiprināts komisāra amatā, nodrošināšu, ka Komisija turpina īstenot ANM maksimāli pārredzamā un atbildīgā veidā, un strādāšu šā mērķa labad kopā ar priekšsēdētājas izpildvietnieku(-ci), kas atbildēs par kohēziju un reformām.

Nodarbinātības un sociālo lietu komitejas uzdotie jautājumi

10. Kā jūs nodrošināsiet, ka labāka regulējuma programmas īstenošana palīdzēs uzlabot nodarbinātības situāciju visā ES, nodrošinās ES darba tiesību acquis ievērošanu un nepazeminās darba ņēmēju tiesības un sociālos standartus, kā arī nekavēs turpmākas likumdošanas iniciatīvas un Eiropas sociālo tiesību pīlāra rīcības plāna, tostarp tā pamatmērķu, īstenošanu? Kādus konkrētus pasākumus jūs veiksiet, lai stiprinātu augšupējas sociālās konverģences uzraudzību ES?

Joprojām esmu apņēmības pilns nodrošināt sociālo taisnīgumu un spēcīgāku sociālo tirgus ekonomiku Eiropas Savienībā. Komisijas mērķis ir saglabāt augstus sociālos standartus un sasniegt ES 2030. gada nodarbinātības un sociālos mērķrādītājus, kā arī turpināt Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanu, atjaunojot tā rīcības plānu. Lai sasniegtu šos mērķus, dažiem mūsu noteikumiem un politikas virzieniem vienlaikus ir jākļūst vieglāk īstenojamiem un izpildāmiem, un tas ir mūsu vienkāršošanas centienu uzmanības centrā.

Priekšsēdētājas Urzulas fon der Leienas noteiktās prioritātes — veicināt ES konkurētspēju un produktivitāti, vienkāršot spēkā esošos noteikumus un mazināt administratīvo un ziņošanas slogu — nenozīmē atteikšanos no regulējuma vai mūsu augsto standartu pazemināšanu. Mūsu mērķis ir veidot kopīgu labklājību visiem eiropiešiem, pastāvīgi paaugstinot arī dzīves līmeni un īstenojot sociālo tiesību pīlāru.

Mūsu sociālā tirgus ekonomika ir mūsu konkurētspējas kodols. Laba izglītība, veselības aprūpes nodrošināšana un sociālās drošības tīkli Eiropai piesaista talantus un investīcijas. Šie elementi ir jāsaglabā un vajadzības gadījumā jāstiprina. Ja tikšu apstiprināts konkurētspējas un produktivitātes komisāra, kā arī īstenošanas un vienkāršošanas komisāra amatā, nodarbinātība un sociālā politika paliks abu manu atbildības jomu uzmanības centrā un es smelšos no savas plašās pieredzes, kas saistīta ar sociālo dialogu un sociālo tiesību pīlāra īstenošanu.

Vienlaikus nesena Mario Dragi ziņojums ir brīdinājums, kas mudina Eiropu vairāk solidarizēties, likvidēt šķēršļus, kas joprojām sadrumstalo mūsu vienoto tirgu, un nodrošināt, lai mūsu noteikumi rezultatīvi sasniedz savus mērķus, neradot nevajadzīgu slogu ne cilvēkiem, ne uzņēmumiem. Tāpēc jaunais institucionālais cikls mums jā sāk ar skaidru mērķi nodrošināt mūsu vērienīgo mērķu, tostarp 2030. gada nodarbinātības un sociālos mērķu, sasniegšanu, sniedzot nepieciešamo atbalstu darba ņēmējiem un uzņēmumiem. Tādēļ būs vajadzīga arī cieša sadarbība starp visu ekonomikas un sociālo atbildības jomu komisāriem un regulārs dialogs ar sociālajiem partneriem, lai stimulētu produktivitāti un konkurētspēju, vienkāršotu ES noteikumus, veicinātu digitalizāciju un līdz minimumam samazinātu administratīvo slogu.

ES darba tiesībām ir izšķirīga nozīme taisnīga vienotā tirgus atbalstīšanā un kvalitatīvu darbvietu nodrošināšanā. Komisāra Šmita un manā vadībā pēdējos gados esam panākuši ievērojamu progresu, pieņemot tādus svarīgus instrumentus kā Direktīvu par pārredzamību un paredzamību darba apstākļiem, Minimālās algas direktīvu un Platformu darba direktīva. Šie instrumenti tika sagatavoti saskaņā ar labāka regulējuma principiem. Pastiprinātā konkurētspējai un MVU veltītā pārbaude, kā arī apņemšanās mazināt ziņošanas slogu, kuras izpildi esmu iecerējis koordinēt, nav paredzētas, lai apturētu turpmāku sociālo progresu Eiropas Savienībā. To mērķis ir, lai uzņēmējiem, darba ņēmējiem un pilsoņiem būtu vairāk laika koncentrēties uz inovāciju, pilnībā atraisīt savu potenciālu, paplašināt uzņēmumu un radīt vairāk kvalitatīvu darbvietu.

Centīsimies arī nodrošināt, ka mūsu ietekmes novērtējumos tiek ņemta vērā sociālā ietekme, tostarp, kad vien iespējams, distributīvās ietekmes novērtējumi.

Attiecībā uz Eiropas pusgadu ir būtiski stiprināta tā sociālā dimensija, bez tam Komisija turpinās īstenot integrētu pieeju, lai uzraudzītu ekonomikas un sociālās norises dalībvalstīs un sniegtu konkrētām valstīm adresētus ieteikumus. Šajā laukā es strādāšu tieši priekšsēdētājas pakļautībā un cieši koordinēšu savu darbu ar priekšsēdētājas izpildvietnieku(-ci), kas atbildēs par portfeli "cilvēki, prasmes un sagatavotība".

2024. gada Eiropas pusgada ciklā Komisija jau izmantoja sociālās konverģences sistēmas principus, lai stiprinātu tādu risku novērtēšanu dalībvalstīs, kuri apdraud augšupēju sociālo konverģenci. Esmu apņēmies, ja tikšu apstiprināts komisāra amatā, turpināt šīs sistēmas īstenošanu, arī saskaņā ar noteikumiem, kas integrē sociālo tiesību pīlāru jaunajā ekonomikas pārvaldības satvarā.

Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komitejas uzdotie jautājumi

11. Kā jūs plānojat panākt spēkā esošo ES tiesību aktu visaptverošu izvērtēšanu, lai apzinātu un novērstu pārklāšanos, un kā jūs šajā procesā iesaistīsiet ieinteresētās personas? Saistībā ar vienkāršošanu — kuras likumdošanas jomas tiks noteiktas par prioritārām un kādus konkrētus pasākumus jūs ierosināsit, lai samazinātu administratīvo un ziņošanas slogu ES uzņēmumiem tā, ka netiek apdraudēti ES patērētāju aizsardzības standarti? Kā, veicot uzdevumu novērst sadrumstalotību, jūs integrēsiet vienotā tirgus pārbaudi jaunajā Konkurētspējas koordinācijas instrumenta sistēmā, lai uzsvērtu labumu, ko no ES darbībām, tostarp tiesību aktiem, gūst vienotais tirgus un ES patērētāji?

Politikas pamatnostādņēs priekšsēdētāja ir uzdevusi katram komisāram veikt ES *acquis* noturības testus. Pamatojoties uz noturības testēšanas rezultātiem, Komisija nāks klajā ar priekšlikumiem novērst pārklāšanos un pretrunas, vienlaikus saglabājot mūsu augstos standartus. Tādēļ es sadarbošos ar kolēģiem komisāriem, lai veiktu šo apjomīgo darbu, kas nepieciešams, lai izvērtētu tiesību aktu kopumu ar nolūku vienkāršot, kodificēt un konsolidēt ES tiesību aktus. Šis darbs pakāpeniski aptvers visu *acquis*, tostarp tiesību aktus, kas iesniegti pēdējā pilnvaru termiņa laikā.

Sākumpunkts ir informācija un zināšanas, ko esam savākuši no ieinteresētajām personām mērķorientētās apspriešanās, informatīvos pasākumos un īpaši uzaicinājumā sniegt atsauksmes 2023. gadā.

Visbiežāk ieinteresētās personas aicinājušas vienkāršot ziņošanu un novērst pārklāšanos. Tās aicinājušas sniegt vairāk norādījumu, kā arī gādāt par digitalizāciju un vienmērīgākām datu plūsmām. Tās arī uzsvērušas, cik svarīgi ir panākt, lai mūsu noteikumi būtu vienkārši un tiktu piemēroti samērīgi. MVU uzsver, ka ir svarīgi ievērot principu “vispirms domāt par mazajiem uzņēmumiem”.

Šīs atsauksmes ir stabils pamats mūsu darbam, bet darīsim vairāk. Pārraudzīšu tādu jaunu un pamatīgāku veidu īstenošanu, kādos varam sadarboties ar ieinteresētajām personām, lai sasniegtu rezultātus. Kā izklāstīts arī manās atbildēs uz Juridiskās komitejas uzdotajiem jautājumiem, katrs komisārs vismaz divas reizes gadā apspriedīs īstenošanu un vienkāršošanu ar ieinteresētajām personām. Šādi īstenošanas dialogi ir viens no instrumentiem, ko izmantosim, lai informētu par ES *acquis* noturības testiem, vienlaikus saglabājot mūsu politikas mērķus un augstus standartus.

Izstrādāsim arī reālās situācijas pārbaudes, kas ļaus mums uzrunāt praktiķus uz vietas. Komisijas dienesti cieši sadarbosies ar uzņēmumiem, pārvaldes iestādēm un citām ieinteresētajām personām, kas iesaistītas ES noteikumu īstenošanā, lai apzinātu un risinātu praktiskus jautājumus, piemēram, saistītus ar atļaujām, atļauju iegūšanu vai atbilstības nodrošināšanas slogu.

Noturības testu rezultāti būs divējādi. Mēs noteiksim mērķorientētus tiesību aktu vienkāršošanas vai racionalizēšanas pasākumus, kurus spēsīm paveikt tieši. Gadījumos, kad analīzei vajadzēs vairāk laika, veiksīm papildu izvērtējumus un atbilstības pārbaudes, lai konstatētu dublēšanos, pārklāšanos un neefektivitāti. Nozīmīgākie priekšlikumi katru gadu tiks iekļauti Komisijas darba programmā.

Ar konkurētspējas koordinācijas rīku ES mēroga konkurētspējas prioritātes tiks iestrādātas koordinētās valstu politikās, kas katrai stratēģiskajai prioritātei nodrošinās publisko un privāto finansējumu. Šā rīka un Konkurētspējas fonda vispārējais mērķis būs stiprināt saskaņotību starp ES investīciju spēju un dalībvalstu politiku. Tas nodrošinātu lielāku noteiktību, paredzamību un mērogu vienotajā tirgū.

Tā kā darbs, kas nepieciešams, lai rīku varētu izmantot, vēl ir tikai jāsāk, tad patlaban nav iespējams noteikt tā galvenos komponentus. Tomēr, kā uzsvērts jaunākajā gada ziņojumā par vienoto tirgu un konkurētspēju, vienotais tirgus un plašāka uzņēmējdarbības vide mūsu konkurētspējai ir būtiskas dimensijas. Vienotajam tirgum ir potenciāls gūt vēl lielākus apjomradītus ietaupījumus, piesaistīt vairāk ārvalstu tiešo investīciju, nodrošināt labākus apstākļus mūsu uzņēmumu attīstībai, radīt kvalitatīvas darbvietas un labākus piedāvājumus mūsu patērētājiem, vienlaikus saglabājot augstu aizsardzības līmeni. Mums ir jānodrošina, ka tas pilnībā atraisa savu ekonomisko un sociālo potenciālu.

Lūdzu skatīt arī atbildi uz 4. jautājumu par konkurētspējas koordinācijas rīku un Konkurētspējas fondu.

Konstitucionālo jautājumu komitejas uzdotie jautājumi

12. Kad plānojat sākt jaunas sarunas par Iestāžu nolīgumu par vienkāršošanu un labāku likumdošanas procesu un kuras Iestāžu nolīguma jomas (vai daļas) plānojat pārskatīt? Kādas darbības, jūsaprāt, ir vajadzīgas, lai sasniegtu labāka regulējuma mērķus, sagatavojot jaunas iniciatīvas, tostarp deleģētos un īstenošanas aktus? Vai esat gatavs atbalstīt to, ka Parlamentam būtu iespēja ierosināt grozīt un atcelt spēkā esošos tiesību aktus?

Kā plānojat turpināt nepieciešamo dialogu ar Parlamentu gada un daudzgadu plānošanas procesā saskaņā ar LES 17. panta 1. punktu un Iestāžu nolīguma par labāku likumdošanas procesu noteikumiem par daudzgadu plānošanu, lai izstrādātu kopīgus triju iestāžu secinājumus, kas atspoguļotu īstenu likumdošanas trīspusējību?

Skatīt arī atbildi uz 8. jautājumu.

Iestāžu nolīgums par labāku likumdošanas procesu ir svarīgs padziļinātas iestāžu sadarbības virzītājspēks, kas ļauj efektīvi sasniegt politikas mērķus mūsu pilsoņu un uzņēmumu labā un vienlaikus novērš nevajadzīgu slogu. Ja tikšu apstiprināts komisāra amatā, ierosināšu sadarboties, lai atjaunotu šo nolīgumu ar nolūku stiprināt mūsu kopīgo apņemšanos veidot pārredzamu un uz pierādījumiem balstītu politiku.

Pamatojoties uz Komisijas priekšsēdētājas Urzulas fon der Leienas izklāstītajiem īstenošanas un vienkāršošanas mērķiem, Komisijas galvenā prioritāte būs rast pragmatiskus veidus, kā nodrošināt, ka katra iestāde veic samērīgus ietekmes novērtējumus saistībā ar tās izdarītiem būtiskiem grozījumiem Komisijas priekšlikumā. Tādēļ es ierosināšu sadarboties, lai rastu kopīgu izpratni par to, kas ir būtiski grozījumi, un lai izvēlētos labāku to novērtējuma tvērumu. Vēlos sadarboties ar jums arī tādēļ, lai izvēlētos kopīgu ietekmes un izmaksu novērtēšanas metodiku. Ja tikšu apstiprināts amatā, es vērsīšos pie Eiropas Parlamenta un Padomes ar pirmo ideju un priekšlikumu kopumu, lai uzklautu jūsu viedokli un ierosinājumus.

2019. gadā Komisija apņēmas reaģēt uz rezolūcijām, ko Parlaments pieņēmis saskaņā ar LESD 225. pantu, iesniedzot tiesību aktu priekšlikumus, pilnībā ievērojot proporcionalitātes, subsidiaritātes un labāka likumdošanas procesa principu. Pēdējā pilnvaru termiņā Komisija pozitīvi reaģējusi uz 24 no 25 šādām rezolūcijām. Vienīgā reize, kad nereaģējām labvēlīgi uz 225. panta rezolūciju, proti, rezolūciju par daudzgadu finanšu shēmas ārkārtas rīcības plānošanu, bija toreiz, kad starplaikā kopīgiem pūliņiem jau bijām pieņēmuši DFS un *NextGenerationEU*.

Raugoties nākotnē, Komisija ir apņēmusies vēl vairāk stiprināt sadarbību ar Parlamentu pēc tam, kad būs pieņemta 225. panta rezolūcija, aicinot komisārus piedalīties strukturētos dialogos ar atbildīgajām Parlamenta komitejām, lai noteiktu turpmāko virzību. Tas ir atspoguļots pilnvarojuma vēstulēs visiem komisāra amata kandidātiem.

Dialogam ar Parlamentu būs liela nozīme arī gada un daudzgadu plānošanas procesā. Mūsu kopīgajos secinājumos par prioritātēm nākamajam pilnvaru termiņam tiks ņemtas vērā politikas pamatnostādnes, kas noteiktas intensīvās apspriedēs ar Eiropas Parlamentu. Savukārt šie kopīgie secinājumi būs spēcīgs pamats detalizētākām ikgadējām kopīgajām deklarācijām par likumdošanas prioritātēm nākamajam gadam.

Nodokļu jautājumu apakškomitejas uzdotie jautājumi

13. Konkurētspēja un nodokļu miksēšana

Vidējā termiņā un ilgtermiņā iedzīvotāju novecošana un digitalizācija būtiski ietekmēs nodokļu sistēmas. Savā 2024. gada ziņojumā par nodokļiem Komisija atsaucas uz plašu vienprātību par nepieciešamību no jauna līdzsvarot nodokļu struktūru un virzīt nodokļu slogu prom no darbaspēka. Ko jūs plānojat darīt, "lai nodokļu sistēmai būtu svarīga loma ES dekarbonizācijas un konkurētspējas sekmēšanā un lai tā nodrošinātu sociālo taisnīgumu", kā minēts jūsu pilnvarojuma vēstulē? Kādus pasākumus jūs ierosinātu veikt, lai likvidētu nodokļu šķēršļus pārrobežu investīcijām un fiskālos un regulatīvos šķēršļus starp dalībvalstīm nolūkā vienkāršot mūsu nodokļu sistēmu un palielināt konkurētspēju? Vai jūs iesniegsiet priekšlikumus kapitāla pieauguma un bagātības aplikšanai ar nodokļiem, lai nodrošinātu sociālo taisnīgumu? Ņemot vērā iestāžu, piemēram, SVF, neseno analīzi, kādus papildu nodokļu pasākumus varētu izstrādāt, lai nodrošinātu, ka oglekļa cenas nesamērīgi neietekmē nabadzīgākās kopienas un nepaliek atšķirības starp turīgajām un mazāk turīgām dalībvalstīm?

Lūkojoties uz pašreizējo nodokļu struktūru 27 ES dalībvalstīs, redzams, ka darbaspēka nodokļi vidēji veido vairāk nekā 50 % no kopējiem iekasētajiem nodokļu ieņēmumiem, savukārt pievienotās vērtības nodoklis (PVN) veido aptuveni 20 % un uzņēmumu ienākuma nodokļi — nedaudz mazāk par 10 %. Ilgtermiņa strukturālās pārmaiņas, piemēram, demogrāfiskās pārmaiņas un digitalizācija, ietekmē to, kā mēs strādājam, ražojam un patērējam, tāpēc

mums ir jāpārskata, kā paplašināt mūsu nodokļu struktūru, lai nodrošinātu, ka mūsu nodokļu sistēmas var turpināt ieņēmumu palielināšanu, kuri vajadzīgi mūsu sociālās tirgus ekonomikas uzturēšanai. Pielāgot nodokļu struktūru ir svarīgi arī tādēļ, lai risinātu ar klimata pārmaiņām saistītās problēmas un uzlabotu konkurētspēju. Piemēram, nākotnes prasībām atbilstoši nodokļu struktūrai būtu jāveicina investīcijas pētniecībā un izstrādē, tādējādi veicinot lielākas investīcijas zaļos un digitālos risinājumos. Turklāt var apsvērt pārbīdi no darbaspēka nodokļiem, kas kopumā bremsē izaugsmi un nodarbinātību, uz nodokļiem par darbībām, kas rada eksternalitāti, tostarp var apsvērt esošās nodokļu bāzes paplašināšanu, īpašu uzmanību pievēršot vides un mantas nodokļiem. To darot, mums ir jāpatur prātā nepieciešamība mazināt nevienlīdzību un nodrošināt sociālo taisnīgumu.

Nodokļu uzraudzība ir svarīgs ekonomikas uzraudzības elements. Komisija sniedz ieteikumus dalībvalstīm par nodokļu politiku Eiropas pusgada kontekstā. Ja tikšu apstiprināts komisāra amatā, ciešā sadarbībā ar klimata, neto nulles emisiju un tīras izaugsmes komisāru(-i) gādāšu par fokusētu nodokļu politikas ieteikumu izstrādi, kas atbalsta izaugsmi un konkurētspēju, ienākumu taisnīgu sadali un veicina zaļo pārkārtošanos. Ieteikumi tiks izmantoti jaunā ekonomikas pārvaldības satvara turpmākajā īstenošanā, jo jaunajos vidēja termiņa fiskāli strukturālajos plānos tiks iekļauta nākotnes prasībām atbilstoša nodokļu struktūra. Tādējādi būs vieglāk samazināt ar nodokļiem saistītos šķēršļus pārrobežu investīcijām, kā arī citus fiskālos un regulatīvos šķēršļus starp dalībvalstīm.

Atbalstīšu arī globāla mēroga diskusijas starptautiskos forumos, piemēram, ESAO, G20 un ANO, par īpašuma aplikšanu ar nodokļiem. Centīšos labāk uzraudzīt ar bagātības radīšanu (plūsmām) un bagātības noturību (krājumiem) saistīto bagātības atšķirību dinamiku un mērījumus, kā arī līdzsvaru starp darbaspēka ienākumu aplikšanu ar nodokļiem un iedzīvotāju kapitāla ienākumu aplikšanu ar nodokļiem. Komisija sāks pētījumu par mantas nodokļiem Eiropas Savienībā, lai atbalstītu uz informāciju balstītas debates.

Es arī atbalstīšu darbu pie daudzpusējas pieejas nodokļu uzlikšanai digitālajā ekonomikā. ES un tās dalībvalstis aktīvi piedalās ESAO/G20 nodokļu bāzes samazināšanas un peļņas novirzīšanas jomā izveidotā iekļaujošā satvara starptautiskajās sarunās par divu pīlāru risinājumu to nodokļu problēmu risināšanai, kas rodas no ekonomikas digitalizācijas. Šāds risinājums palīdzētu uzlabot ES konkurētspēju, izveidojot taisnīgāku un paredzamāku globālo nodokļu sistēmu. Pirmais pīlārs, kas nodrošina taisnīgu peļņas sadali pa jurisdikcijām, kurās atrodas klienti, palīdzētu nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus ES reģistrētiem uzņēmumiem, samazinot iespējas novirzīt peļņu uz zemu nodokļu jurisdikcijām un nodrošinot taisnīgas nodokļu iemaksas no globālajiem konkurentiem.

Otrais pīlārs, ko Eiropas Savienībā tiek īstenots ar 2022. gada decembra Otrā pīlāra direktīvu, mazinot nodokļu izkropļojumus, veicina līdzsvarotāku un konkurētspējīgāku uzņēmējdarbības vidi Eiropas Savienībā un palīdz iegrozīt agresīvu nodokļu plānošanu. Palīdzēšu mudināt iespējami daudzas jurisdikcijas visā pasaulē īstenot šādus noteikumus vai sadarbības, ātri un efektīvi apmainoties ar informāciju, lai tie, kuri ir pievienojušies šai iniciatīvai, varētu piemērot otro pīlāru.

Visbeidzot, Komisija ir nākusi klajā ar priekšlikumiem “Par uzņēmējdarbību Eiropā: ienākuma nodokļu sistēma (*BEFIT*)” un “Galvenā biroja nodokļu sistēma *MVU*”, lai mazinātu nodokļu šķēršļus pārrobežu investīcijām un palielinātu konkurētspēju. Ja tikšu apstiprināts komisāra amatā, es sadarbošos ar klimata, neto nulles emisiju un tīras izaugsmes komisāru(-i), lai veiktu turpmākus pasākumus saistībā ar minētajiem priekšlikumiem un vienkāršotu uzņēmējdarbības vidi vienotajā tirgū.

Šajos nodokļu jautājumos es cieši sadarbošos ar klimata, neto nulles emisiju un tīras izaugsmes komisāru(-i).